

Det er temmelig sikkert, at Jesus ikke har båret en kippa. Det er først blevet en almindelig skik, at jødiske drenge og mænd bærer kippa, i tiden mellem det 3. og det 5. årh. e.Kr.

KRISTELIGT DAGBLADS JULEKONKURRENCE

7

*En spændende rejse
i det bibelske univers*

JESU MAGT OVER SYGDOM OG DØD

TEKST: MATT. 9, 20-22

Men se, en kvinde, der i tolv år havde lidt af blødninger, nærmede sig Jesus bagfra og rørte ved kvasten på hans kappe. For hun sagde ved sig selv: »Bare jeg rører ved hans kappe, bliver jeg frelst.« Jesus vendte sig om, så hende og sagde: »Vær frimodig, datter, din tro har frelst dig.« Og fra det øjeblik var kvinden frelst.

AF KAI KJÆR-HANSEN

De to underer, helbredelsen af synagogeforstanderens datter og af kvinden med blødninger (v. 18-26), viser Jesu magt over sygdom og død samtidig med, at to jøders tro er i fokus. Rituel urenhed er ingen hindring for at komme til Jesus, og døden møder sin overmand i Jesus.

Kvinden med blødninger.

Kvinden gør alt det forkerte bortset fra ét punkt: hun kommer til Jesus. Det er tro. Blødningerne gør hende selv uren, og hun påfører andre urenhed ved berøring, derfor

1. burde hun ikke befinde sig i en skare 2. burde hun ikke bevidst røre andre 3. burde hun da slet ikke røre ved kvasten på Jesu kappe, den kvast, der minder en jøde om at overholde lovens bud, som netop siger, at berøring med en uren gør én selv uren.

Kvinden er klar over alt dette. Derfor kommer hun »bagfra«. Har hun haft mere

eller mindre magiske forestillinger om kraftoverførsel ved berøring, hindrer det ikke Jesus i at hjælpe hende. Hvor lidt forståelse hun end havde om betydningen af Jesu egentlige gerning, er bare det *at komme* til Jesus udtryk for tro.

Blødninger og urenhed

Hvad enten kvinden havde uregelmæssige menstruationsblødninger eller hæmorrhoider, var hun rituelt uren. Om varigheden af denne urenhed, om renselsen herfor og andre forordninger i denne forbindelse, se 3 Mos 15,19-33; 12,2; 18,19. En sådan kvinde kunne ikke komme ind på tempelområdet i Jerusalem, men det påvirkede ikke hendes dagligliv, hvis hun f.eks. boede i Galilæa. På en del punkter var en sådan kvindes dagligdag dog påvirket af hendes urenhed, idet hun gjorde andre personer og ting,

hun rørte ved, urene. Blev en anden person uren, varede det til aften, og efter et rituelt bad var vedkommende igen ren. Det ser ud til, at kvinder, der ikke kunne ofre i templet, fordi de boede andetsteds, har taget et rituelt bad efter deres menstruationsdage, selv om der ikke står noget om det i GT.

Kvaster og bederemme på Jesu tid

At Jesu kappe har haft kvaster i hjørnerne (9,20) viser, at han på dette punkt har gået klædt som andre jødiske mænd. Forordningen herom går tilbage til 4 Mos 15,38-41. Kvasterne skulle tjene til en påmindelse om alle Herrens befalinger - og at man skulle følge dem.

Kvaster

At Jesus som andre jøder bar kvaster på sin kappe, er der positive vidnesbyrd om i NT. I 23,5 udtales der - naturligvis - ikke kritik mod at bære kvaster, men mod at gøre dem »lange«, så alle kunne se dem.

Bederemme

Om Jesus bar bederemme med de to bedekapsler af læder, siges ikke direkte i NT, men det kan vel tænkes. De nævnes ikke i GT. Men ud fra forordningen i 5 Mos 6,8 var det blevet almindeligt at bære

sådanne. Det hørte med til dagliglivet for en mand. Kun når han arbejdede eller skulle ind på et rituelt urent sted, blev de taget af. De blev ikke brugt på sabbatten. Mange sådanne kapsler er fundet ved arkæologiske udgravninger. Kritikken i 23,5 retter sig mod at gøre bederemmen »brede«; måske tænkes der på at bære større bedekapsler end sædvanligt.

Der var to bedekapsler, den ene skulle bæres på panden - tæt ved hjernen, den anden på venstre arm - tæt ved hjertet. I kapslerne var der ofte indlagt fire skriftsteder (2 Mos 13,1-10.11-16. 5 Mos 6,4-9; 11,13-21). I kapslen på armen var det ét rum, hvor alle fire skriftord almindeligvis var

indlagt. I kapslen på panden var en af de fire tekster indlagt. I nogle kapsler, som er fundet, findes de ti bud indlagt (5 Mos 5,1-21).

Pandekapslen kunne være meget lille. En, der er fundet i Qumran, er kun 13 x 20 mm.

Bar Jesus kippa på hovedet?

I dag bærer religiøse jøder kippa eller kalot. Det har de ikke altid gjort. Det er temmelig sikkert, at Jesus ikke har båret en kippa. Denne skik blev først påbegyndt af jøderne i Babylon i tiden mellem det 3. og 5. årh. e.Kr. Titusbuen i Rom, som skildrer de jødiske fanger efter Jerusalems fald i år 70 e.Kr., viser

dem alle barhovedede. Fre-skømalierne fra omkring år 250 e.Kr. fra synagogen i Duro-Europos i Syrien viser også alle jøder uden hovedbeklædning - med undtagelse af præsten Aron. I GT såvel som på Jesu tid bar præsterne en turban-lignende hovedbeklædning (2 Mos 28,4.40), mens præsternes slægt bar huer (2 Mos 28,40. 3 Mos 8,13).

SPØRGSMÅL 7

I hvilket kapitel hos Matthæus omtales »lange kvaster«?

Det rigtige svar:

Indsendt af:

Navn: _____

Adresse: _____

Alle kuponer - mindst otte af tolv - indsendes samlet i en kuvert til Kristeligt Dagblad, Fanøgade 15, 2100 Kbh. Ø inden 31. 12. 1994.